

4

Invulopdracht: drie niveaus van overlegeconomie

KORTE OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

De leerlingen krijgen twee opdrachten, die na elkaar uitgedeeld worden.

I. In de eerste opdracht leren ze dat er op drie niveaus door werknemers en werkgevers wordt overlegd, namelijk op bedrijfsniveau (ondernemingsraad met bestuurder), op bedrijfstak-/brancheniveau (vakbonden met brancheorganisaties) en op landelijk niveau (vakcentrale met centrale werkgevers-/ondernemersorganisaties).

II. Deze kennis passen ze toe in de tweede opdracht. In zes krantenkoppen wordt gesproken over deze vertegenwoordigende organen. De leerlingen vullen in welk vertegenwoordigend orgaan bedoeld wordt.

LEERDOEL

De leerlingen weten dat werknemers en werkgevers in Nederland op drie niveaus met elkaar overleggen over verschillende onderwerpen. Ze weten welke onderwerpen op welk niveau worden besproken en in welk orgaan.

DUUR

15–20 minuten

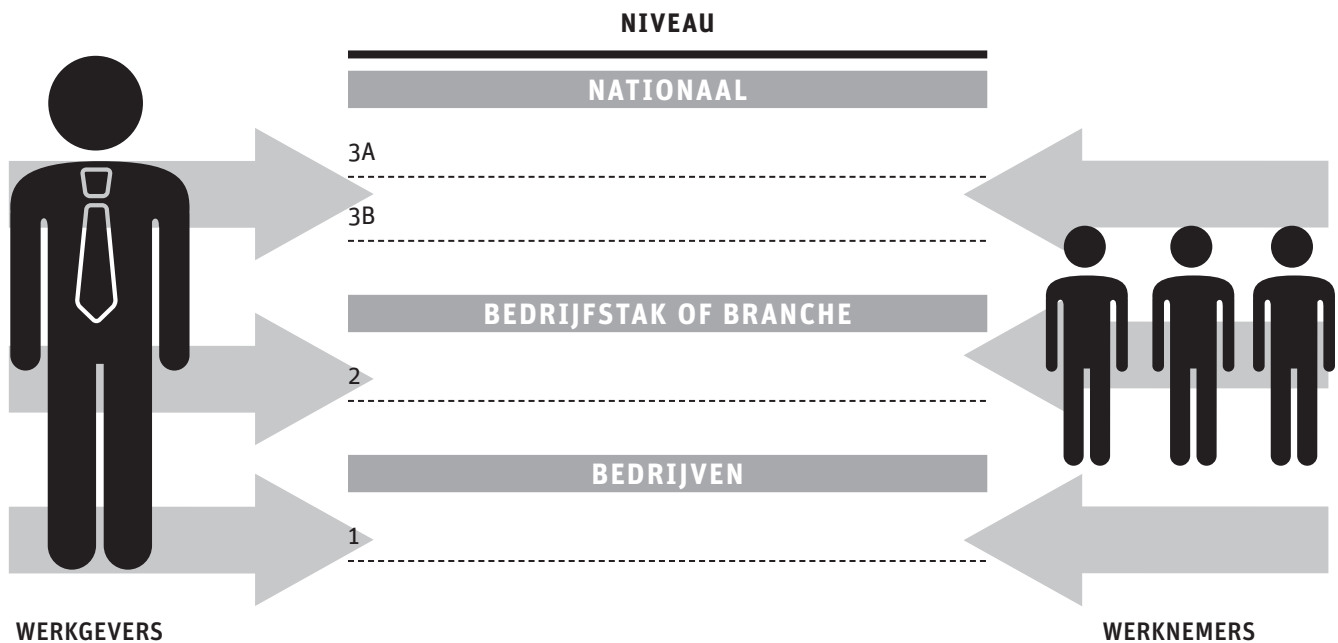
WAT DOET U EN WAT DOEN DE LEERLINGEN?

1. Kopieer voor uw leerlingen opdracht 1 en 2. Deel de eerste opdracht uit.
2. Laat de leerlingen de eerste opdracht in duo's maken. Welke drie woorden kunnen ingevuld worden?
3. Bespreek na enkele minuten de antwoorden van de eerste opdracht.
4. Deel de tweede opdracht uit en zet uw leerlingen in duo's maximaal tien minuten aan het werk. Kunnen ze de juiste organen nu aan de juiste krantenkoppen koppelen?

TIP

Als uw leerlingen nog nooit les hebben gehad over de overlegorganen en overlegniveaus, dan kunt u de eerste opdracht samen met uw leerlingen doen. De tweede opdracht (toepassen van deze kennis) kunnen de leerlingen vervolgens zelf maken.

OPDRACHT 1: DRIE NIVEAUS VAN OVERLEGECONOMIE

In de overlegoeconomie wordt niet alleen op nationaal niveau overlegd. Dat gebeurt bijvoorbeeld ook in bedrijven. Daar overleggen de werknemers via de

(1)

met de baas van het bedrijf. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld de arbeidsomstandigheden in dat bedrijf, de prikklok en omgaan met werkdruk. Alle bedrijven met 50 of meer werknemers moeten wettelijk een ondernemingsraad hebben. De leden van de ondernemingsraad worden gekozen door het personeel van het bedrijf.

(2).

Daarin gaat het bijvoorbeeld over lonen, pensioenen en scholing. Er zijn vakbonden voor allerlei beroepen, branches en bedrijfstakken: bijvoorbeeld voor leraren, schoonmakers en verpleegkundigen. De werkgevers zijn eveneens georganiseerd; zij zijn lid van een brancheorganisatie.

De vakbonden maken deel uit van een vakcentrale. Er zijn in Nederland drie vakcentrales: FNV, CNV en VCP. De brancheorganisaties zijn aangesloten bij een centrale werkgeversorganisatie. Ook daarvan zijn er in Nederland drie: VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland. Deze centrale organisaties van werkgevers en werknemers hebben op nationaal niveau twee overlegorganen:

de (3A)

en de (3B).

In deze overlegorganen komen onderwerpen als het stelsel van sociale zekerheid, aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de toekomst van het pensioenstelsel aan de orde. Een van de verschillen tussen de SER en de Stichting van de Arbeid is dat er in de SER nog een derde partij zit, de kroonleden. Dat zijn onafhankelijke deskundigen die worden benoemd door de koning.

Werknemers en werkgevers worden vertegenwoordigd op drie niveaus: bedrijfsniveau (ondernemingsraad en directie), bedrijfstakniveau (vakbond en branche-organisaties) en landelijk niveau (vakcentrale en centrale werkgeversorganisatie). Lees onderstaande kranten-artikelen en zet het goede woord op de stippelijijn. Kies uit de woorden die hierboven tussen haakjes staan.

..... **eisen hoger loon jonge vakkenvullers**

Jongeren die in de supermarkt werken, blijven 's avonds fors minder verdienen dan hun oudere collega's. Dit kregen FNV Bondgenoten en CNV Dienstenbond te horen van de werkgevers. "Hiermee hebben de werkgevers een oorlog ontketend", stelt CNV Jongeren.

Vrij naar: www.nu.nl, 15 december 2012

Succesvolle lobby van
..... **FNV in de SER**

De SER adviseert de minister om ziek personeel naar een onafhankelijke arbeidsgeneeskundige te sturen. Bedrijfsartsen zijn volgens de FNV niet onafhankelijk genoeg. Zij krijgen immers salaris van de werkgever.

Vrij naar: www.nrc.nl/nieuws/2014/02/08/vervang-bedrijfsarts-door-arbeidsgeneeskundige/, 8 februari 2014

De **van Syntus Midden-Overijssel dient voorstel in voor efficiënte dienstregeling**

Chauffeurs van Vervoersbedrijf Syntus voeren actie omdat de provincie Overijssel plannen heeft om miljoenen te bezuinigen op het openbaar vervoer. De vervoerders voeren niet alleen actie, maar hebben ook een voorstel voor het binnenhalen van meer inkomsten. Eind maart neemt de provincie een definitief besluit.

Vrij naar: www.weblogzwolle.nl/content/view/39707/55/, 5 maart 2014

.....
"Staken is onbegrijpelijk"

De ... (vul in) ... van restaurantketen Lunch Garden heeft weinig begrip voor de 24-urenstaking van zaterdag. "Er is afgesproken om opnieuw te praten, de data hiervoor zijn geprikt", zegt Annick van Overstraeten van Lunch Garden. Het personeel is het niet eens met het toekomstplan van de restaurantketen.

Vrij naar: www.gva.be/nieuws/economie/aid1571929/directie-lunch-garden-staking-is-onbegrijpelijk.aspx/, 28 april 2014

..... **Kinderopvang komt met alternatieven 'opvang aan huis'**

Nu gastouderopvang aan huis uit de Kinderopvangregeling dreigt te verdwijnen, komt de ... (vul in) ... Kinderopvang met twee alternatieven: een actievere rol voor vraagouders óf werken met dienstencheques, zoals ze in België doen. Hiermee hopen ze dat gastouderopvang aan huis kan blijven bestaan.

Vrij naar: www.kinderopvangtotaal.nl, 15 april 2014

Limburgse rechters geven dienstauto niet op ondanks negatief advies van de
.....

Twee rechters reizen dagelijks met dienstauto en chauffeur tussen Gelderland en Limburg. De ... (vul in) ... van de rechtbank vindt dat dit niet te rechtvaardigen is, omdat de mannen zelf naar een baan buiten hun woonplaats hebben gesolliciteerd. Ondanks dit negatieve advies, draait het bestuur van de rechtbank de reisregeling met de twee rechters niet terug.

Vrij naar: De Volkskrant, 25 januari 2014

..... **stelt verdere onderhandelingen met werkgevers over schoonmaak-cao uit**

Na drie maanden zonder een cao is er nog geen akkoord voor ongeveer 150.000 werknemers in de schoonmaak-sector. CNV Vakmensen stelt verdere onderhandelingen met werkgevers uit. De ... (vul in) ... struikelt over het feit dat werkgevers minder uitkering bij ziekte willen geven. FNV Schoonmaak houdt volgende week een grote actiedag als de werkgevers zich voor die tijd niet coöperatiever opstellen.

Vrij naar: www.nu.nl, 6 maart 2014

Door hoge looneis van **FNV minder cao's afgesloten, aldus werkgeversorganisatie AWWN**

Doordat de landelijke koepelorganisatie van vakbonden in het algemeen 3% meer loon eist, zijn er tot nu toe dit jaar minder cao's afgesloten. In januari en februari werden de handtekeningen gezet onder twintig cao's. Normaal zijn dat er vijftig, zo claimt werkgeversorganisatie AWWN.

Vrij naar: De Volkskrant, 4 februari 2014

OPDRACHT 1

1. Ondernemingsraad
2. Cao-overleg
3. (in willekeurige volgorde)
 - a. SER
 - b. Stichting van de Arbeid

OPDRACHT 2:

1. Vakbonden
2. Vakcentrale
3. Ondernemingsraad
4. Directie
5. Brancheorganisatie
6. Ondernemingsraad
7. Vakbond
8. Vakcentrale